

*„Když všichni rodiče na celém světě usnou
záhadným spánkem, děti musí bojovat o přežití.“*

SPÍCÍ MĚSTO

DOBRODRUŽNÝ THRILLER PRO DĚTI, TEENAGERY I DOSPĚLÉ

METODICKÝ LIST PRO PEDAGOGY
JAK PRACOVAT S FILMEM SPÍCÍ MĚSTO

Česko, 95 minut
Premiéra: 19. srpna 2021

Režie:	Dan Svátek
Scénář:	Dan Svátek, Martin Vopěnka
Předloha:	Martin Vopěnka (kniha)
Hudba:	Armin Effenberger
Kamera:	Jakub Šimůnek
Zvuk:	Ondřej Muška
Přístupnost:	Mládeži přístupný
Hrají:	Anežka Novotná, Adam Svátek, Kryštof Svátek, Michaela Sodomková, Petra Bučková, Tomáš Měcháček, Pavla Tomicová, Lenka Vychodilová, Petr Vaněk, Karel Heřman, Oskar Hes, Radima Kalvoda, Jarek Hylebrant, Václav Jiráček, Jiří Maryško, Martina Babišová, Petr Potměšil, Adam Lysek, Vladislav Georgiev, Oliver Vyskočil, Tereza Taliánová, Roman Blumaier, Karel Schůt, Adam Slavík

Slavnostní předpremiéru měl film například na akci Slavonice Fest či na místech, kde se natáčely některé části – v Jindřichově Hradci, Českých Budějovicích či Českém Krumlově.

1 SYNOPSIS

Čtyři sourozenci Kryštof, Kristýna, Ema a nejmladší Samuel prožívají spokojené dětství ve šťastné rodině. Jednoho rána se ale všechno změní. Jejich rodiče upadli do záhadného spínku a oni si musí najednou poradit docela sami. Takto záhadně usnuli rodiče po celém světě.

Nastává chaos, jejich město ovládnou bezdětní a mladí, kteří se nedokázali ve vzniklé situaci zorientovat. Věřit se nedá nikomu. Pro sourozence začíná každodenní boj, v němž by měli vítězit ti silnější a chytřejší, ale leckdy mají navrch ti vychytralí a bezohlední.

Malý Samuel je navíc unesen a sourozenci se vydávají na cestu do neznáma, aby ho zkusili najít. Podaří se jim opět setkat a najít cestu zpět domů? Probudí se jejich rodiče a bude vše jako dřív?

2 PROČ TENTO FILM?

Nejen mladí lidé filmům rozumí, dokážou přes příběh lépe porozumět problematice, kterou jim tvůrci předkládají. Pokud je film dobře zacílen na určitou skupinu, má větší šanci být diváky přijat.

SLOVA REŽISÉRA – DAN SVÁTEK

„Knižní předloha a doufejme, že i film jsou výjimečné v tom, jakým způsobem věříme ve své děti. Ony totiž dokážou mnohem víc, než si myslíme. Je o rodině o lásce v ní, o lásce k dětem a rodičům. A když se ptáte na cílovou skupinu, film je natočený pro děti od sedmi do patnácti let, ale rozhodně bude zajímavý také pro jejich rodiče a prarodiče. Možná i oni poznají, jakou sílu mají jejich děti a vnoučata. A věřme, že po zhlédnutí filmu v ně budou rodiče více věřit.“

Zdroj: <https://www.denik.cz/rodice-a-deti-jak-spi-mesto/reziser-dan-svatek-spici-mesto-20210713.html>

Film *Spící město* doporučujeme jako doplnění výuky pro páté ročníky ZŠ, pro druhý stupeň základních škol a pro nižší ročníky víceletých gymnázií.

Snímek k dětem nepřistupuje jako k těm, co si neumí poradit, ale naopak ukazuje jejich schopnosti racionálně uvažovat. Zároveň je však potřeba děti neustále edukovat o postupech při mimořádných situacích tak, aby si je osvojily a dokázali je efektivně a jistě použít i v praxi. Metodický list obsahuje především zajímavá témata k diskuzi, která jsou určena k zamyšlení dětí a propojení jejich znalostí a praktických dovedností. Jako doplnění diskuzí pak slouží metodická témata vhodná pro doplnění látky.

Témata diskuzní části:

- Význam rodiny a vztahy v rodině
- Jak přežít v neočekávaných podmínkách
- Jak odhadnout lidské charaktery a úmysly?
- Varování před nebezpečím

Metodická témata:

- o sirénách
- doporučená činnost po odeznění „Všeobecné výstrahy“
- obecné zásady pro případ ohrožení

3 DISKUSE S ŽÁKY PO PROJEKCI

Zhlédnutí filmu *Spící město* vám umožní ve vaší třídě
probrat následující okruhy otázek:

Okruh 1:

Význam rodiny a vztahy v rodině

Ve filmu usnuli všichni rodiče na celém světě. První, na co čtyři sourozenci pomysleli, byla obava o život spících rodičů. Brzy se ale ukázalo, že bát se budou muset i sami o sebe. Svět bez rodičů je krutý a nebezpečný.

Otázky k řešení:

- Jaký myslíš měli vztah s rodiči čtyři sourozenci z filmu?
Jak asi fungovala jejich rodina v době, kdy rodiče nespali?
- Uvědomuješ si, co pro tebe rodiče znamenají, i ve chvílích, kdy je nepotřebuješ?
- Připravují tě rodiče na situaci, kterou bys musel (musela) zvládnout sám (sama)?
- Víš, na koho dalšího se můžeš v rodině spolehnout.
- A pro koho bys ty sám (sama) musel (musela) být oporou?
- Stalo se ti už někdy, že byl někdo z rodičů nemocný a ty jsi pak musela (musel) zastat jeho roli, nebo se o něj dokonce postarat?

Okruh 2:

Jak přežít v neočekávaných podmínkách?

Ve filmu usnuli všichni rodiče na celém světě. A protože je to většina dospělých, postupně přestaly fungovat další služby, zásobování, pořádek, ale také elektřina nebo voda. Život začal být bojem o přežití.

Přestože žijeme v době míru a v bezpečné zemi, nedávná a dosud nekončící pandemie koronaviru ukázala, že lidstvo může čelit i zcela nečekaným výzvám. Vždycky je lepší, být na podobné situace připraven.

Otázky k řešení:

- Co udělali sourozenci ve filmu správně a co podle tebe mohli udělat jinak nebo lépe?
- Co všechno by v naší civilizaci přestalo fungovat, kdyby všude přestala jít elektřina?
- Na jak dlouho myslíš, že máš v této chvíli zásoby jídla v ledničce?
- Kdyby netekla voda, víš, kde bys mohla (mohl) najít pitnou vodu? Nebo alespoň vodu, kterou bys mohla (mohl) pít?
- Pokud bys opravdu žíznila (žíznil), kde by sis obstarala (obstaral) jakoukoliv vodu?
- Co bys udělal (udělala) s jídlem v ledničce, pokud by dlouhodobě nešla elektřina?
- K čemu bys mohla (mohl) používat mobil, dokud by se jeho baterie nevybila, pokud by nefungovala elektřina a tím pádem ani žádní operátoři?
- Znáš důležitá telefonní čísla, kam se volá policie, záchranka nebo hasiči?
- Ale pokud by telefony nefungovaly, kde bys hledal (hledala) informace?
- Bylo by v situaci, kdy by dlouhodobě nefungovala elektřina, bezpečněji na venkově nebo ve městě?

Okruh 3:

Jak odhadnout lidské charaktery a úmysly?

Ve filmu *Spící město* potkají čtyři sourozenci celou řadu dospělých, kteří nespí, protože nemají děti. Často to vypadá, že jim někdo chce pomoci, ale brzy se ukáže, že má nějaké postranní úmysly, anebo je prostě nespolehlivý. A co teprve ti, kteří jsou vysloveně nebezpeční?

Otázky k řešení:

- Projděte si znovu postavy dospělých z filmu a zkuste je charakterizovat. Kdo z nich byl nebezpečný, kdo sobecký (tedy myslel jenom na sebe), kdo nespolehlivý a komu se dalo věřit?
- Jaké chyby sourozenci udělali? Které dospělé špatně odhadli?
- Podle čeho odhaduješ, komu můžeš věřit?
- Když potkáš nebezpečného člověka, co uděláš?
- Už se vám v životě stalo, že jste někoho nebezpečného potkali? Nebo jste si třeba nebyli jistí, ale někdo na vás tak působil?
- Stalo se vám už v životě, že jste někomu věřili a on vás zradil nebo zklamal?
- A stalo se vám už v životě, že jste někomu nedůvěřovali nebo se ho i báli, a on vás pak příjemně překvapil?

Okruh 4: Varování před nebezpečím

Ve filmu Spící město došlo ke katastrofě velkých rozměrů, když usnulo více než 70% dospělých. Skoro všechno tím pádem přestalo fungovat. Tak rozsáhlá katastrofa u nás v současnosti nehrozí. Může však nastat celá řada vážných lokálních katastrof, a i ty mohou znamenat ohrožení na životech. Pro takové situace máme v naší zemi vypracovaný systém varování a záchrany. Je užitečné být s ním obeznámený.

Otázky k řešení:

- Jaké druhy katastrof by nás v České republice mohly potkat?
- Jaké druhy katastrof se dějí ve světě?
- Byl jsi už někdy ty nebo někdo z tvé rodiny podobnou katastrofou postižený?
- Víš, jaký zvuk ohlašuje nebezpečí?
- Když tento zvuk uslyšíš, víš, jak se máš zachovat?
- Jak se máš nejlépe zachovat když: - vidíš, že se někdo topí, - vidíš, že někdo vykrádá dům, - zpozoruješ požár, - jsi s kamarádem v lese na kole a on se zranil

4 METODICKÁ TÉMATA FILMU

O SIRÉNÁCH

Pronikavému zvuku varovné sirény věnuj zvýšenou pozornost, znamená totiž nějaký druh nebezpečí. Může se jednat například o povodeň, rozsáhlý požár nebo havárii s únikem nebezpečné látky. V případě hrozby či vzniku podobné mimořádné události je důležité, aby byli ohrožení obyvatelé jednotně varováni.

Včasné a správné varování obyvatelstva zajišťuje v České republice síť poplachových sirén (rotační a elektronické sirény a místní rozhlas), které jsou dálkově ovládány převážně z operačních středisek hasičských záchranných sborů jednotlivých krajů.

U nás se pro varování obyvatelstva při hrozící nebo nastalé mimořádné události používá pouze jediný varovný signál „**Všeobecná výstraha**“. Tento signál je vyhlášován **kolísavým tónem sirény** po dobu **140 sekund** (2 minuty 20 sekund) a může zaznít až **3 ×** za sebou v cca tříminutových intervalech.

U elektronických (tzv. „mluvících“) sirén je varovný tón doplněn o hlasovou informaci, která upřesňuje charakter ohrožení (nebezpečí zátopové vlny, chemická havárie, radiační havárie) a je doplněna o výzvu ke sledování vysílání Českého rozhlasu a České televize.

DOPORUČENÁ ČINNOST PO ODEZNĚNÍ „VŠEOBECNÉ VÝSTRAHY“

1. OKAMŽITĚ SE UKRYJTE

Vyhledej ukrytí v nejbližší vhodné budově, kterou může být úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i soukromý dům, raději **ve vyšších patrech** z důvodu ochrany před šířením nebezpečných látek (většina z nich je těžší než vzduch, proto se drží při zemi).

Jestliže jedeš v autě (například se svými rodiči) a uslyšíš varovný tón sirény, odjedte směrem od místa mimořádné události nebo bezpečně zaparkujte a vyhledejte úkryt ve vyšších patrech nejbližší vhodné budovy.

2. ZAVŘETE DVEŘE A OKNA

V budově okamžitě zavři a utěsni okna a dveře. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik nebezpečných látek a uzavřením prostoru snížíš pravděpodobnost vniknutí látky do tvého domova a jejího potenciálního vdechnutí.

3. ZAPNĚTE RÁDIO NEBO TELEVIZI

Informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíš v mimořádných zprávách v televizi nebo rádiu. V případě informací na internetu buď obezřetný a čerpej je z ověřených zdrojů. Informace mohou být sdělovány také obecními rozhlas, elektronickými sirénami popřípadě megafony záchranných vozidel.

Výše uvedené pokyny jsou mírně odlišné, pokud se jedná o povodně.

OBECNÉ ZÁSADY PRO PŘÍPAD OHROŽENÍ

V případě varování o hrozící nebo již nastalé mimořádné události se snaž dodržovat následující zásady, které ochrání Tebe, Tvé blízké a zároveň pomohou záchranným složkám při zásahu:

- **RESPEKTUJ** a snaž se získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, pokyny zaměstnanců školy);
- **NEROZŠIŘUJ** poplašné a neověřené zprávy;
- **VARUJ** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí (spolužáky, sousedy);
- **NETELEFONUJ ZBYTEČNĚ** – telefonní síť je v situacích ohrožení přetížena;
- **NEPODCEŇUJ** vzniklou situaci;
- **POMÁHEJ** dle svých možností spolužákům, sousedům a lidem ve svém okolí, nikdy ne za cenu ohrožení vlastního života, ideálně s pomocí dospělého;
- **UVĚDOM SI**, že největší hodnotou je lidský život a zdraví a až poté majetek;
- **UPOSLECHNI** pokynů zasahujících záchrannářů, představitelů orgánů státní správy a samosprávy.

SPÍCÍ MĚSTO

Metodiku zpracoval Martin Vopěnka – autor knihy Spící město, která je na řadě škol mezi doporučenou četbou. Za svou tvorbu pro děti a mládež obdržel několik literárních cen: Zlatou stuhu za nejlepší knihu pro mládež, nominaci na Zlatou stuhu a dvakrát Cenu učitelů za rozvoj dětského čtenářství.